

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav pro dějiny umění
Posudek bakalářské práce:

HELENA PAVLÍKOVÁ

Klenby v okruhu Benedikta Rieda

Bakalářská práce

Praha 2022

Obsáhlejší práce (49 str. textu, přílohy) si v úvodu klade velice ambiciózní cíl prozkoumat klenební umění v Riedově okruhu.

Následná část zachycuje pouhý výběr z jinak velice obsáhlé literatury. Nejdůležitější tituly (s výjimkou některých německých) jsou ale podchyceny. Suverénně podaný a mnohdy kritický pohled by si však zasloužil jasnější zdůvodnění autorčina postoje.

Nadpis „Typologie kroužených kleneb“ otevírá složitou problematiku neobyčejně široké výchozí základny propojující velkou část Evropy. Autorka vybírá několik charakteristických rysů. Každému z nich by ale mohla (měla?) být věnovaná samostatná práce.

Kroužené klenby v německých zemích a ve Francii by si rozhodně zasloužily obsáhlejší (opět možná spíše samostatné) zpracování. Závěry Menclovy, pro naše prostředí nesporně záslužné a výchozí, práce nepostačují. Odkazy na myšlenky Nussbaumovy, Saligerovy a Fehrovy jsou podány jen orientačně. Zejména zde postrádám obsáhlejší poznámkový aparát.

Kapitola o Benediktu Riedovi podává komplexní informaci o doposud otevřených otázkách spojených s jeho rodištěm, a tím i s oblastí, která mohla jeho následující tvorbu podstatně ovlivnit.

Následuje část věnovaná významným objektům. Vladislavský sál a navazující Jezdecké schodiště jsou sledovány podrobně a přehledně. Větší problémy vyvstávají u Ludvíkova křídla. Klenby spojované s Riedem nejsou (až na výjimku točitého schodiště) kroužené. Tento zásadní poznatek však v textu již nijak nerezonuje.

Složitost kleneb kutnohorského chrámu sv. Barbory byla pojata jen v některých z jejich podstatných aspektů. Diskutovaný kostel v Lounech je uveden kvalitně sestavenou řadou protichůdných názorů na jeho autorství. Autorka však otázku ponechává otevřenou. Nevěnuje se ani několika fázím výstavby kostela a zejména jeho propojení s kostelem v Ústí nad Labem, který podrobně a se zásadními novými výsledky zkoumal Jan Muk.

Kapitola „Riedovi následovníci“ naznačuje jen v nejhrubších obrysech další komplex složitých spekulací a nezodpovězených otázek. I zde se spíše otevírají témata pro samostatné práce, které by pak mohly jít do očekávané větší hloubky. Zejména poslední odkazy na klenby v profánních prostorech či zámeckých kaplích jsou téměř náhodným výběrem, protože Sasko tímto typem kleneb přímo hýří. I k nim již existuje bohatá, byť spíše regionální literatura.

Závěr:

I když práci nelze rozhodně považovat za „komplexní prozkoumání klenebního umění v okruhu architekta Benedikta Rieda“, přináší některé zajímavé postřehy. Ocenit je třeba autorčin pozorovací talent a schopnost z viděného odvodit vlastní zajímavé a inspirující možnosti. K odborné práci však nedílně náleží i práce s literaturou. Helena Pavlíková se s užším výběrem prací seznámila, chybí zde však literatura ze Saska, obou Lužic a Slezska. Výsledky dosaženého bádání však do posuzované práce zapojila poměrně volně a někdy až náhodně. Očekávaný průnik již dosažených výsledků s často zajímavým osobním náhledem zde chybí, což je nesporně velká škoda.

Práce byla konzultována bohužel minimálně. Patrně by jinak došlo k vymezení užšího tématu, které je ve zpracované formě pro bakalářskou rovinu příliš rozsáhlé a náročné. V této podobě by se mělo jednat spíše o práci diplomovou, ne-li disertační.

Přes uvedené výhrady doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako dobrou až velmi dobrou.

V Praze, srpen 2022

ing. Petr Macek, Ph.D.